

СИЛАБУС навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень в туризмі»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	242 Туризм
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Туризм
Курс, семестр	3 курс, 6 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3 Загальна кількість годин – 90, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Обліку та фінансів Фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника (-ів)	Зоря Олексій Петрович, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування oleksii.zoria@pdau.edu.ua, (0532) 56-50-03, https://www.pdau.edu.ua/people/zorya-oleksiy-petrovych ; КРАСНІКОВА Оксана Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування oksana.krasnikova@pdau.edu.ua

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Університетська освіта, Економіка туризму, Інформаційні системи і технології в туризмі, Основи туризмознавства, Туристичне краєзнавство, Українська мова (за професійним спрямуванням), Філософія, Статистика туризму.
Компетентності	Загальні: ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Спеціальні (фахові): ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної

	<p>діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.</p> <p>ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
<p>Роль навчальної дисципліни у формуванні у здобувачів вищої освіти системи знань і вмінь щодо розвитку соціальних навичок, таких як: комунікативні навички, самоорганізація, критичне мислення, лідерські якості, емоційний інтелект, позитивне мислення, уміння працювати в команді задля успішної самореалізації та досягнень успіхів у майбутній кар'єрі.</p>	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Метою вивчення дисципліни є посилення методологічної спрямованості навчального процесу шляхом опанування здобувачами основ методології, методів, техніки та організації науково-дослідної діяльності, формування навичок планування й проведення прикладних досліджень у сфері туризму, розвитку наукового світогляду, критичного та творчого мислення.</p>	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Наука як система знань.</p> <p>Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості наукових досліджень в сфері туризму.</p> <p>Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку.</p> <p>Тема 4. Категоріальний апарат наукового дослідження.</p> <p>Тема 5. Види наукових досліджень.</p> <p>Тема 6. Структура та зміст етапів дослідницької роботи.</p> <p>Тема 7. Інформаційна база наукових досліджень.</p> <p>Тема 8. Етика, культура та доброчесність науковця. Організація роботи вченого.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>Словесні (лекції, бесіди, розповідь-пояснення), практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою), інтерактивні методи (дискусії, диспути, круглий стіл), методи усного контролю (бесіда, доповідь); методи письмового контролю (самостійна робота, тестування); методи самоконтролю (визначення пріоритетних напрямів власного навчального процесу).</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у додатку до силабусу.</p>
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
<p>- щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>виконання вправ на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон.</p> <p>Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у</p>

	<p>разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ	<p>У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.</p>
- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ	<p>Здійснюється у відповідності до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти», Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalna-osvita.</p>
- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ	<p>Оскарження результатів оцінювання здійснюється згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro ocinyuvannya2023.pdf).</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Брикова Т.М., Терешкін О.Г. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : ХДУХТ, 2020. 103 с.
2. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 226 с.
3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
4. Надикто В. Т. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Олді+. 2024. 268 с.
5. Попович В.М., Таран В.О., Попович Я.М. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 482 с.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листоп. 2015 р., № 848-VIII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
7. Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25 червн. 1993 р., № 3322-XII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>.
8. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11 липня 2001 року № 2623-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>.
9. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 325/95-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-вр#Text>.
10. Сінчук О.М., Берідзе Т.М., Барановська М.Л., Данілін О.В., Кальмус Д.О. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ, 2022. 196 с.

Допоміжні

1. Безкоровайна Л. Методологія і організація наукових досліджень у туризмі та гостинності в професійній підготовці фахівців із туризму. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання*

- особистості в системі неперервної професійної освіти : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Бердянськ, 25–26.11.2021) / за ред. І. А. Барбашової, Л. Г. Ярошук. Бердянськ : БДПУ, 2021. С. 16-18.*
2. Галян О. В. *Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.*
 3. Коцан Н., Коцан Р., Сахнюк А. *Методологічні основи дослідження туризму в регіоні. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2021. № 1 (9). URL : <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/183/176>.*
 4. Краснікова О.М., Капаєва Л.М. *Навчальний комплекс для вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень у фінансах» студентами напряму підготовки «Фінанси і кредит» ОКР «Бакалавр». Полтава: ПДАА, 2019. 233 с.*
 5. Краснікова О.М., Дроботя Я.А. *Забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах діджиталізації». Полтава : ПДАУ, 2023. С. 15-16.*
 6. Краснікова О.М., Дроботя Я.А., Атрошенко В.А. *Диджиталізоване банківництво: переваги під час туристичних подорожей. Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Полтава, 28.06.2024 р. Полтава: ПДАУ. 2024. С. 35-38.*
 7. *Методологія наукових досліджень у галузі : практикум : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.*
 8. *Основи організації наукових досліджень в туризмі та академічна доброчесність: матеріали лекційного курсу / укладачі: В. Тарасова, І. Нестерчук, І. Ковалевська. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2022. 117 с.*
 9. *Радіонова О. М. Основи наукових досліджень в туризмі : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. 81 с.*
 10. *Староста В. І. Методологія наукових досліджень : навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.*

Інформаційні ресурси

1. *Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.*
2. *Інформаційно-пошукова система Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>.*
3. *Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.*
4. *Офіційний веб-сайт Міністерства освіти та науки України: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.*
5. *Український фонд стартапів : веб-сайт. URL: <https://usf.com.ua>.*

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від 02 вересня 2024 р. № 1

Додаток
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Написання тез	Виконання завдань замісної роботи	Екзамен	
Тема 1. Наука як система знань	2	4	-		3		9
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості наукових досліджень в сфері туризму	2	4	-		3		9
Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку	2	4	-		3		9
Тема 4. Категоріальний апарат наукового дослідження	2	4	-		3		9
Тема 5. Види наукових досліджень	2	4	-		3		9
Тема 6. Структура та зміст етапів дослідницької роботи	2	4	-		3		9
Тема 7. Інформаційна база наукових досліджень	2	4	-		3		9
Тема 8. Етика, культура та доброчесність науковця. Організація роботи вченого	-	-	4		3		7
<i>Тези</i>	-	-	-	10	-	-	10
<i>Екзамен</i>	-	-	-	-	-	20	20
Разом	14	28	4	10	24	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Опитування	від 0 до 2 балів: 2 бали –	у випадку чіткої, повної відповіді з означеної теми та відповідей на додаткові питання по темі
	1 бал –	у випадку нечіткої відповіді з незначними помилками у відповіді, що свідчить про наявність лише фрагментарних знань з означеного питання
	0 балів –	у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
Виконання вправ на практичних заняттях	від 0 до 4 бали: 4 бали –	у випадку правильного розв'язання завдань та належного їх оформлення
	3 бали –	у випадку незначних методологічних помилок під час розв'язання завдань та їх оформлення
	2-1 бал –	у випадку наявних значних методологічних помилок під час розв'язання завдань та їх оформлення
	0 балів –	у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних завдань, що не дає змоги оцінити досягнення результатів

Форми оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		навчання здобувача вищої освіти
Розв'язування тестів	від 0 до 4 балів: 4 бали –	у випадку забезпечення 91-100 % правильних відповідей на тестові питання
	3 бали –	у випадку забезпечення 75-90 % правильних відповідей на тестові питання
	2 бали –	у випадку забезпечення 74-50% правильних відповідей на поставлені питання
	1 бал –	у випадку забезпечення 49-25 % правильних відповідей на поставлені питання
	0 балів –	у випадку правильних відповідей менше ніж 25%, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
Виконання завдань самостійної роботи	від 0 до 3 балів: 3 бали –	у випадку правильного розв'язання завдань та належного їх оформлення
	2 бали –	у випадку розв'язання завдань та їх оформлення із незначними методологічними помилками
	1 бал –	у випадку наявних значних методологічних помилок під час розв'язання та оформлення завдань
	0 балів –	у випадку відсутності належно оформлених розв'язаних завдань, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
Написання тез	від 0 до 10 балів: 10 балів –	у випадку якщо тези підготовлені на належному рівні та свідчать про досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти
	0 балів –	у випадку якщо студент не підготував тези, що не дає змоги оцінити досягнення результатів навчання здобувача вищої освіти

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
242 ТР_бд_2022, на екзамені**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Перше (теоретичне питання)	
9-10	теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про високий рівень знань та вмінь використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук, управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, і обґрунтовувати рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
7-8	теоретичне питання розкрито не зовсім повністю, що свідчить про достатній рівень знань та вмінь використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук, управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, і обґрунтовувати рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
5-6	теоретичне питання розкрито не повністю, що свідчить про базовий рівень знань та вмінь використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук, управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, і обґрунтовувати рішення та нести відповідальність за результати своєї

	професійної діяльності.
3-4	теоретичне питання розкрито частково, що свідчить про недостатній рівень знань та вмінь використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук, управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, і обґрунтовувати рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
1-2	теоретичне питання розкрито мінімально, що свідчить про мінімальний рівень знань та вмінь використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук, управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері, виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, і обґрунтовувати рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності
0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетенцій та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
Друге (тестове) завдання	
9-10	у випадку забезпечення 80-100 % правильних відповідей на тестові питання та демонстрування базових навичок виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук; вміти управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері
7-8	у випадку забезпечення 79-60% правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук; вміти управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері
5-6	у випадку забезпечення 59-50% правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук; вміти управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері
3-4	у випадку забезпечення 49-40% правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук; вміти управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері
1-2	у випадку забезпечення менше 39% правильних відповідей на поставлені питання та демонстрування базових навичок виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, а також світоглядних та суміжних наук; вміти управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері
0	відсутність відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетенцій та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти